

Bài 8

CÁC LOẠI VẢI THƯỜNG DÙNG TRONG MAY MẶC

Học xong bài học này, em sẽ:

Nhận biết được các loại vải thông dụng được dùng để may trang phục.

Hãy kể tên những vật dụng được làm bằng vải mà em biết.

I. NGUỒN GỐC, ĐẶC ĐIỂM CỦA CÁC LOẠI VẢI THƯỜNG DÙNG TRONG MAY MẶC

Vải thường dùng trong may mặc rất đa dạng và phong phú về chủng loại, màu sắc. Dựa vào nguồn gốc của sợi được dệt thành vải, chúng được chia thành các nhóm chính sau:

1. Vải sợi tự nhiên

Vải được sản xuất từ các loại sợi có nguồn gốc từ thực vật và động vật như: sợi bông, sợi lanh, sợi tơ tằm, sợi lông cừu (Hình 8.2, 8.5, 8.8, 8.11),... Loại vải này có đặc điểm là mặc thoáng mát, thấm hút mồ hôi, giữ nhiệt tốt, an toàn và thân thiện với môi trường nhưng dễ bị nhàu, khó giặt sạch (Hình 8.3, 8.6, 8.9, 8.12). Khi đốt sợi vải, tro bóp dễ tan.

Hình 8.1. Con cừu

Hình 8.2. Sợi lông cừu

Hình 8.3. Vải sợi bông

Hình 8.4. Con tằm

Hình 8.5. Sợi tơ tằm

Hình 8.6. Vải sợi lanh

Hình 8.7. Cây lanh

Hình 8.8. Sợi lanh

Hình 8.9. Vải sợi tơ tằm

Hình 8.10. Quả bông

Hình 8.11. Sợi bông

Hình 8.12. Vải sợi lông cừu

1. Hãy sắp xếp các Hình 8.1 đến Hình 8.12 để thể hiện mối quan hệ giữa nguồn gốc và sản phẩm.
2. Vì sao quần áo mùa hè thường được may bằng vải sợi bông, sợi lanh, sợi tơ tằm?

2. Vải sợi hoá học

Vải được sản xuất từ các loại sợi do con người tạo ra bằng công nghệ kỹ thuật hoá học với một số nguồn nguyên liệu có trong tự nhiên. Vải sợi hoá học có ưu điểm là ít bị nấm mốc và vi sinh vật phá huỷ. Vải sợi hoá học gồm hai loại: vải sợi nhân tạo và vải sợi tổng hợp.

Vải sợi nhân tạo. Nguyên liệu ban đầu như tre, gỗ, nứa,... được hoà tan trong các chất hoá học để tạo thành sợi dệt vải. Vải có độ hút ẩm cao, thoáng mát tương tự vải sợi bông nhưng ít nhàu hơn và bị cứng lại khi nhúng vào nước. Khi đốt sợi vải, tro tàn ít.

Vải sợi tổng hợp. Nguyên liệu ban đầu để tổng hợp chúng là những hợp chất hoá học thu được từ than đá và dầu mỏ. Vải có độ bền cao, bề mặt vải bóng đẹp, nhiều màu sắc, không bị nhàu, giặt nhanh khô. Tuy nhiên, loại vải này có độ hút ẩm kém, ít thoáng khí, dễ gây kích ứng da. Khi đốt sợi vải, tro vón cục, bóp không tan.

Nguyên liệu ban đầu để sản xuất ra vải sợi hoá học là gì?

3. Vải sợi pha

Vải được sản xuất bằng cách dệt kết hợp sợi tự nhiên với sợi hoá học. Vải có đặc điểm là bền, đẹp, không bị nhàu, dễ giặt, hút ẩm tương đối tốt, mặc thoáng mát, thích hợp với nhiều loại khí hậu.

Do nguyên liệu đầu vào, quy trình sản xuất các loại vải sợi khác nhau nên giá thành của các loại vải sợi cũng rất đa dạng. Thông thường, vải có nguồn gốc từ sợi tự nhiên có giá thành cao hơn so với các loại vải sợi khác.

1. Vải sợi tổng hợp thường được dùng để may loại quần áo nào?
2. Vì sao vải sợi pha được sử dụng phổ biến trong may mặc hiện nay?

Quan sát Hình 8.3, 8.6, 8.9, 8.12 và kết hợp với thực tế, em hãy nêu nhận xét về các loại vải thường dùng trong may mặc hiện nay.

Dựa vào đặc điểm của các loại vải sợi trên, có thể xác định quần áo em đang mặc thuộc loại vải nào không? Vì sao?

Tìm hiểu thêm

Hãy tìm hiểu về nghề dệt vải truyền thống có tại địa phương em hoặc những loại vải sợi được nhiều người ở địa phương em sử dụng.

II. NHẬN BIẾT CÁC LOẠI VẢI

Vải được dệt từ các loại sợi có nguồn gốc khác nhau nên đặc điểm cũng khác nhau. Vì vậy, cần phải nhận biết các loại vải để lựa chọn, sử dụng và bảo quản sao cho phù hợp.

Có một số cách thông dụng để nhận biết các loại vải như: đốt sợi vải, vò vải và thấm nước,...

1. Thí nghiệm để nhận biết các loại vải Chuẩn bị:

- Mẫu của ba loại vải thường dùng trong may mặc (vải sợi tự nhiên, vải sợi hoá học, vải sợi pha).

- Cốc và nước.

Yêu cầu:

- Quan sát hiện tượng xảy ra khi: vò vải, thấm nước.
- Nhận xét theo mẫu Bảng 8.1.

Bảng 8.1. Nhận biết các loại vải

Loại vải	Độ nhàu của vải sau khi vò	Độ thấm hút nước của vải
Vải sợi tự nhiên	?	?
Vải sợi hoá học	?	?
Vải sợi pha	?	?

2. Đọc thành phần sợi vải trên nhãn mác trang phục

Trên quần áo may sẵn (do nhà máy, công ti sản xuất) thường có nhãn mác nhỏ thể hiện thành phần sợi vải. Em hãy đọc thành phần sợi vải trên nhãn mác quần áo mà em sưu tầm được.

Quần áo mặc ở nhà của em được may bằng loại vải gì? Theo em, loại vải đó có phù hợp không? Vì sao?

Vải dùng trong may mặc có ba loại: vải sợi tự nhiên, vải sợi hoá học và vải sợi pha.

Có thể nhận biết các loại vải bằng cách đốt sợi vải, vò vải, thấm nước,...

Em có biết ?

Vải sợi thân thiện với con người và môi trường

Ngày nay, trong lĩnh vực may mặc, người ta thường dùng các nguyên liệu sạch, hoàn toàn tự nhiên (lá dứa, tơ sen, vỏ cam, ...) để tạo ra các loại vải an toàn, thân thiện với con người và môi trường.

Lá dứa

Tơ sen

Vỏ cam

Một số nguyên liệu tự nhiên tạo ra vải sợi

Vải sợi thông minh

Các nhà nghiên cứu từ trường Đại học Maryland, College Park (Mỹ) đã tạo ra một loại vải đặc biệt có thể tự động thay đổi để phù hợp với thời tiết và cơ thể người. Khi tiếp xúc với mồ hôi, các sợi vải sẽ thu nhỏ lại. Khi thời tiết lạnh và khô, sợi vải sẽ nở to ra, thu hẹp khoảng cách giữa chúng và giúp hạn chế việc thoát nhiệt, giữ ấm cơ thể.